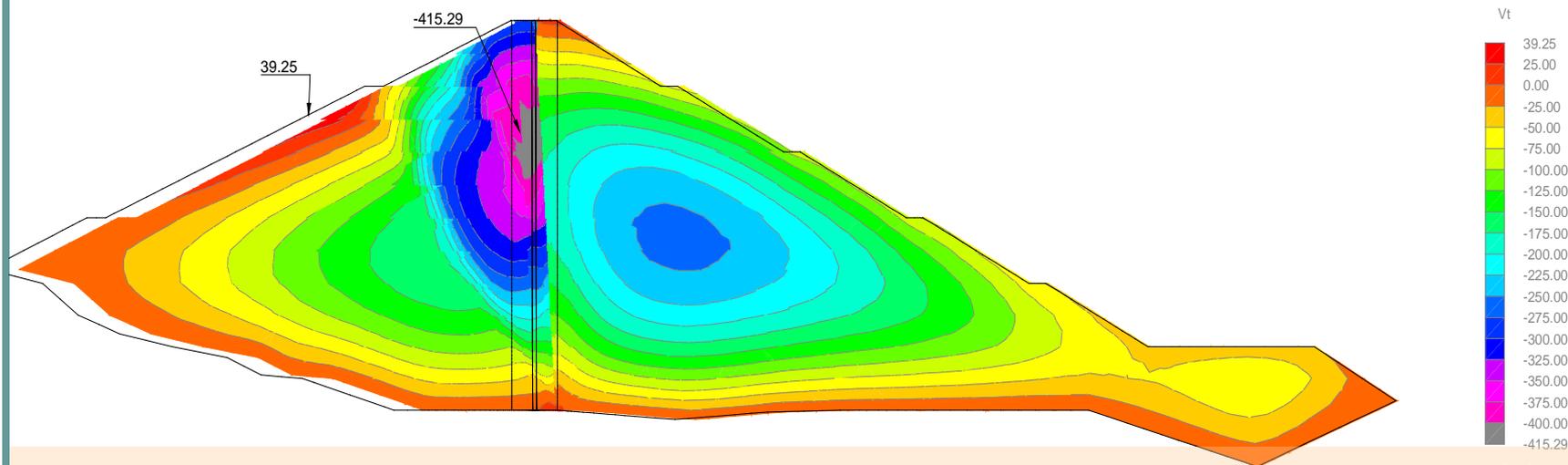

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ПО ВОДНИ ПРОБЛЕМИ

Анализ на устойчивостта и напрегнатото състояние на язовирна стена с АБД (РАКОЧЕВИЦА)

Проф. дтн. инж. Вангел Василев

Инж. Александър Вълков

Основни задачи на анализа:

1. Устойчивост на откосите на стената по класическите методи на хлъзгателните повърхнини и по МКЕ, за основно съчетание на действащите сили.
2. Определяне на НДС на стената по МКЕ в напречна посока – в строителен и експлоатационен период при действие на постоянни сили, с моделиране на насипването на стената на пластове и постепенното напълване на езерото.
3. Анализ на деформационното поведение на асфалтобетонната диафрагма на стената при статични въздействия.

Якостни и деформационни характеристики на материалите на стената

Табл.1

Каменен насип

Вертикално напрежение σ_z [MPa]	Деформ. модул, ест. условия [MPa]	Деформ. модул, под вода [MPa]	Коеф.на Поасон ν	C MPa	ϕ градуси	$\gamma_{ест.вл.}$ kN/m ³	$\gamma_{в.нас.}$ kN/m ³	$\gamma_{под\ вода}$ kN/m ³
0.30	52.0	41.6	0.28	0.001	41.0	19.9	22.2	12.2
0.60	80.0	64.0	0.28	0.004	38.0	20.2	22.4	12.4
0.90	136.0	108.8	0.28	0.007	37.0	20.4	22.6	12.6
1.20	146.0	116.8	0.28	0.010	36.0	20.6	22.7	12.7

Вертикално напрежение σ_z [MPa]	Деф орм. модул, ест. условия [MPa]	Деформ. модул, под вода [MPa]	Коеф.на Поасон ν	C MPa	ϕ градуси	$\gamma_{ест.вл.}$ kN/m ³	$\gamma_{в.нас.}$ kN/m ³	$\gamma_{под\ вода}$ kN/m ³
0.30	105.0	84.0	0.25	0.0005	43.0	20.0	22.2	12.2
0.60	131.0	104.8	0.25	0.0020	40.0	20.3	22.4	12.4
0.90	154.0	123.2	0.25	0.0035	39.0	20.5	22.6	12.6
1.20	179.0	143.2	0.25	0.0050	38.0	20.7	22.7	12.7

Табл.2

Преходни зони

Табл. 3

Асфалтобетон

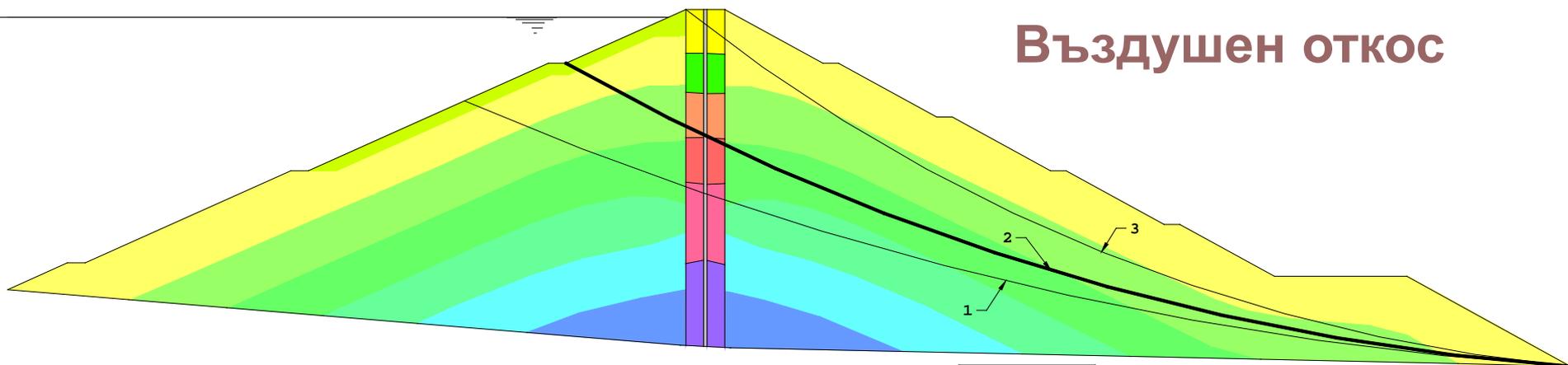
Вертикално напрежение σ_z [MPa]	Деформ. модул, ест. условия [MPa]	Коеф.на Поасон ν	C [MPa]	ϕ [градуси]	γ [kN/m ³]	Якост на натиск R_c [MPa]	Якост на опън R_t [MPa]
0.30	105.0	0.45	0.25	29.0	24.0	4.00	0.25
0.60	131.0	0.45	0.25	29.0	24.0	4.00	0.25
0.90	154.0	0.45	0.25	29.0	24.0	4.00	0.25
1.20	179.0	0.45	0.25	29.0	24.0	4.00	0.25

1.1 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРЪГОВОЦИЛИНДРИЧНИТЕ ПОВЪРХНИНИ

МЕТОДИ на ИЗСЛЕДВАНЕ:

- **метод на Fellenius** – без отчитане на силите между ламелите, препоръчван от българските норми, **в кръгли скоби (Ксиг)**;
- **метод на Krey, метод на Bishop опростен** – с отчитане само на натиска между ламелите – препоръчван от ICOLD, **в квадратни скоби [Ксиг]**;
- **метод на Morgenstern – Price** – с отчитане както на натиска, така и на променливото триене между ламелите и спазване на условията на равновесие и за сили и за моменти, **във фигурни скоби { Ксиг }**.

1.1 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРЪГОВОЦИЛИНДРИЧНИТЕ ПОВЪРХНИНИ

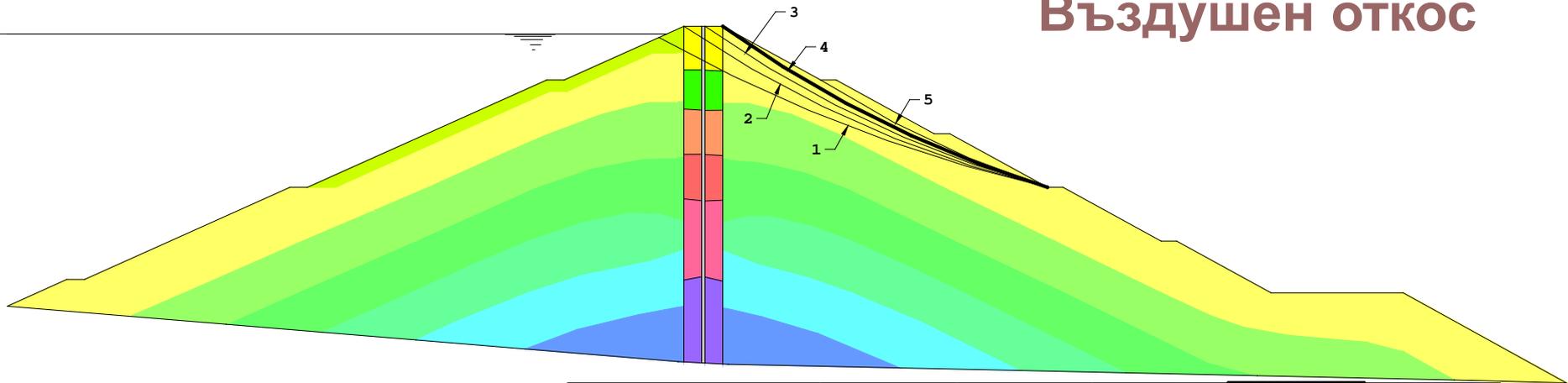

Хлъзгателна повърхнина Тегло на хл. тяло, MN	№ 1 157.4330	№ 2 113.8919	№ 3 56.4020
Основно съчетание	{ 2.4044 } [2.4002] (2.3581)	{ 2.2206 } [2.2158] (2.1671)	{ 2.2015 } [2.2012] (2.1478)
Особено съчетание А	{ 1.4734 } [1.4698] (1.4440)	{ 1.4469 } [1.4443] (1.4126)	{ 1.5247 } [1.5268] (1.4897)
Особено съчетание Б	{ 1.3113 } [1.3078] (1.2848)	{ 1.3016 } [1.2985] (1.2700)	{ 1.3764 } [1.3771] (1.3437)
Ср. критично ускорение	0.4272 g	0.4373 g	0.4929 g
съчет. А - средно уск. нарастване от основата	0.1931 g 1.4716 ka	0.1921 g 1.4639 ka	0.1813 g 1.3810 ka
съчет. Б - средно уск. нарастване от основата	0.2549 g 1.2358 ka	0.2541 g 1.2320 ka	0.2455 g 1.1905 ka

Фиг. 2 Въздушен откос – Ксиг за хлъзгателни повърхнини, преминаващи през основната стъпка

1.1 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРЪГОВОЦИЛИНДРИЧНИТЕ ПОВЪРХНИНИ

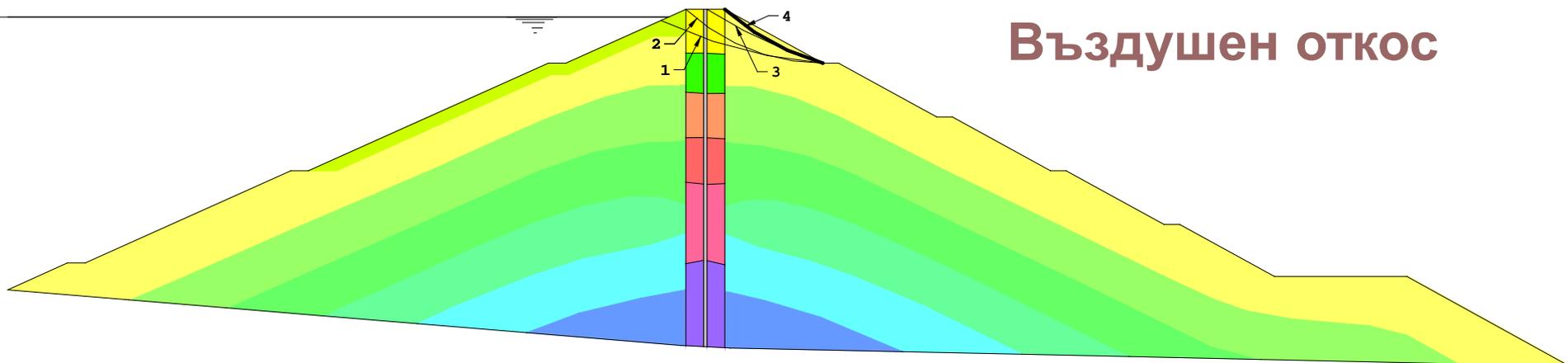
Въздушен откос

Хлъзгателна повърхнина Тегло на хл. тяло, MN	№ 1 15.1446	№ 2 10.5364	№ 3 7.4812	№ 4 4.7792	№ 5 2.8776
Основно съчетание	{ 2.1082 } [2.1096] (2.0933)	{ 1.9737 } [1.9747] (1.9564)	{ 1.8419 } [1.8420] (1.8260)	{ 1.8221 } [1.8222] (1.8106)	{ 1.8144 } [1.8145] (1.8058)
Особено съчетание А	{ 1.3516 } [1.3508] (1.3403)	{ 1.3194 } [1.3188] (1.3066)	{ 1.2496 } [1.2485] (1.2376)	{ 1.2455 } [1.2441] (1.2362)	{ 1.2507 } [1.2490] (1.2430)
Особено съчетание Б	{ 1.2505 } [1.2496] (1.2399)	{ 1.2259 } [1.2252] (1.2138)	{ 1.1621 } [1.1609] (1.1508)	{ 1.1570 } [1.1555] (1.1482)	{ 1.1596 } [1.1580] (1.1524)
Ср. критично ускорение	0.4636 g	0.4548 g	0.4072 g	0.4003 g	0.3977 g
съчет. А - средно уск. нарастване от основата	0.2347 g 1.7884 ka	0.2321 g 1.7683 ka	0.2299 g 1.7519 ka	0.2262 g 1.7236 ka	0.2211 g 1.6845 ka
съчет. Б - средно уск. нарастване от основата	0.2876 g 1.3942 ka	0.2855 g 1.3842 ka	0.2838 g 1.3759 ka	0.2809 g 1.3618 ka	0.2768 g 1.3423 ka

Фиг. 3 Въздушен откос – Ксиг за хлъзгателни повърхнини, преминаващи през през трета берма (отдолу-нагоре)

1.1 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРЪГОВОЦИЛИНДРИЧНИТЕ ПОВЪРХНИНИ

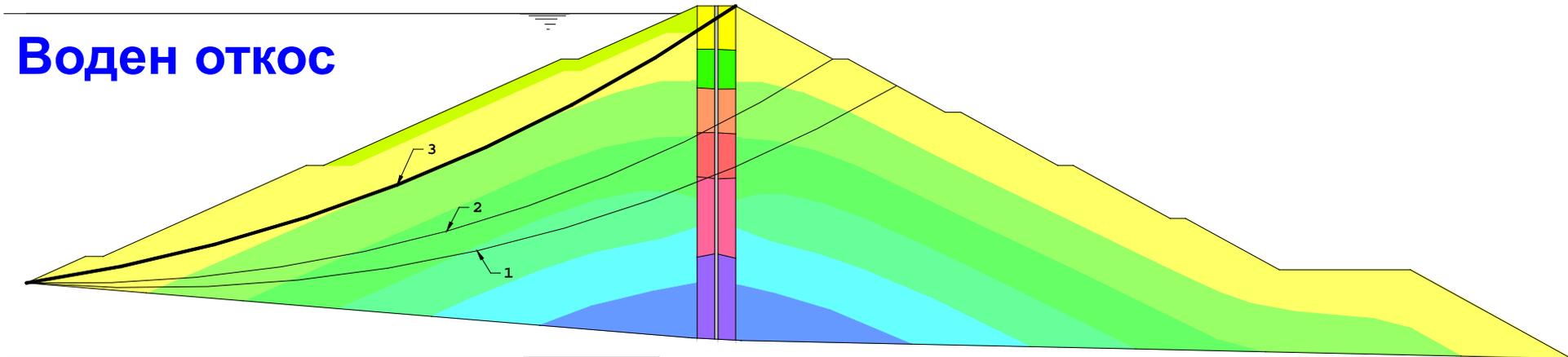
Въздушен откос

Хлъзгателна повърхнина Тегло на хл. тяло, MN	№ 1 4.5764	№ 2 3.2583	№ 3 1.1242	№ 4 0.6508
Основно съчетание	{ 3.0497 } [3.0556] (3.0207)	{ 2.4263 } [2.4327] (2.3653)	{ 1.8167 } [1.8171] (1.8083)	{ 1.6342 } [1.6344] (1.6118)
Особено съчетание А	{ 1.6444 } [1.6444] (1.6257)	{ 1.5380 } [1.5400] (1.4974)	{ 1.2036 } [1.2020] (1.1961)	{ 1.1280 } [1.1266] (1.1109)
Особено съчетание Б	{ 1.5096 } [1.5098] (1.4926)	{ 1.4354 } [1.4373] (1.3975)	{ 1.1300 } [1.1285] (1.1230)	{ 1.0630 } [1.0617] (1.0469)
Ср. критично ускорение	0.6064 g	0.6231 g	0.4049 g	0.3531 g
съчет. А - средно уск. нарастване от основата	0.2531 g 1.9288 ka	0.2521 g 1.9206 ka	0.2536 g 1.9322 ka	0.2509 g 1.9116 ka
съчет. Б - средно уск. нарастване от основата	0.3020 g 1.4644 ka	0.3012 g 1.4603 ka	0.3024 g 1.4661 ka	0.3003 g 1.4558 ka

Фиг. 4 Въздушен откос – Ксиг за хлъзгателни повърхнини, преминаващи през през пета берма (отдолу-нагоре)

1.1 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРЪГОВОЦИЛИНДРИЧНИТЕ ПОВЪРХНИНИ

Воден откос

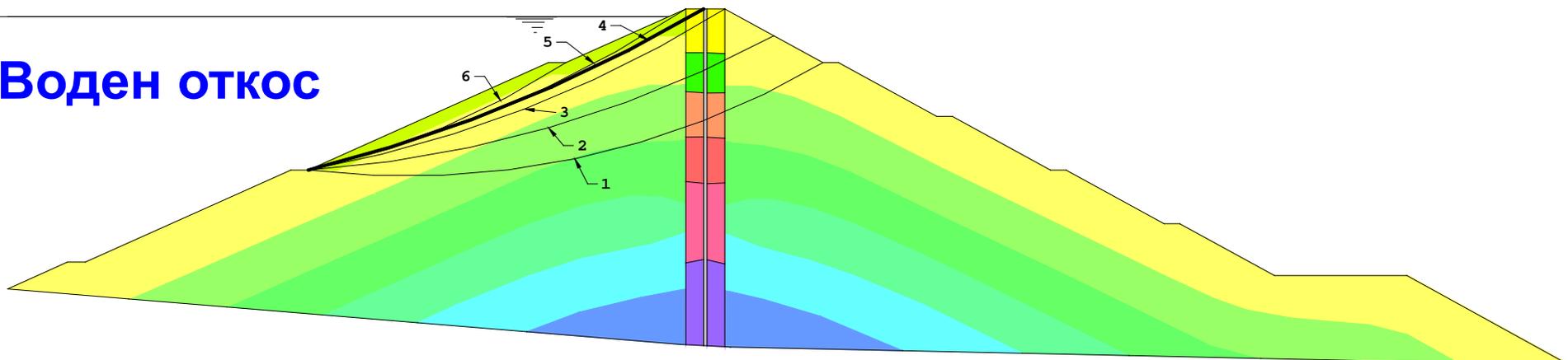

Хлъзгателна повърхнина Тегло на кл. тяло, MN	№ 1 143.3278	№ 2 108.1844	№ 3 40.4324
Основно съчетание	{ 4.4145 } [4.4166] (4.1010)	{ 3.1579 } [3.1571] (2.9075)	{ 2.1845 } [2.1838] (2.0103)
Особено съчетание А	{ 1.6952 } [1.6951] (1.5739)	{ 1.4355 } [1.4353] (1.3218)	{ 1.1659 } [1.1651] (1.0725)
Особено съчетание Б	{ 1.4315 } [1.4307] (1.3284)	{ 1.2385 } [1.2375] (1.1396)	{ 1.0284 } [1.0271] (0.9455)
Ср. критично ускорение	0.4268 g	0.3654 g	0.2780 g
съчет. А - средно уск. нарастване от основата	0.2006 g 1.5280 ka	0.2032 g 1.5483 ka	0.2053 g 1.5645 ka
съчет. Б - средно уск. нарастване от основата	0.2607 g 1.2640 ka	0.2628 g 1.2741 ka	0.2645 g 1.2822 ka

Фиг. 5 **Воден откос** – Ксиг за хлъзгателни повърхнини, преминаващи през през основната стъпка

1.1 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРЪГОВОЦИЛИНДРИЧНИТЕ ПОВЪРХНИНИ

Воден откос

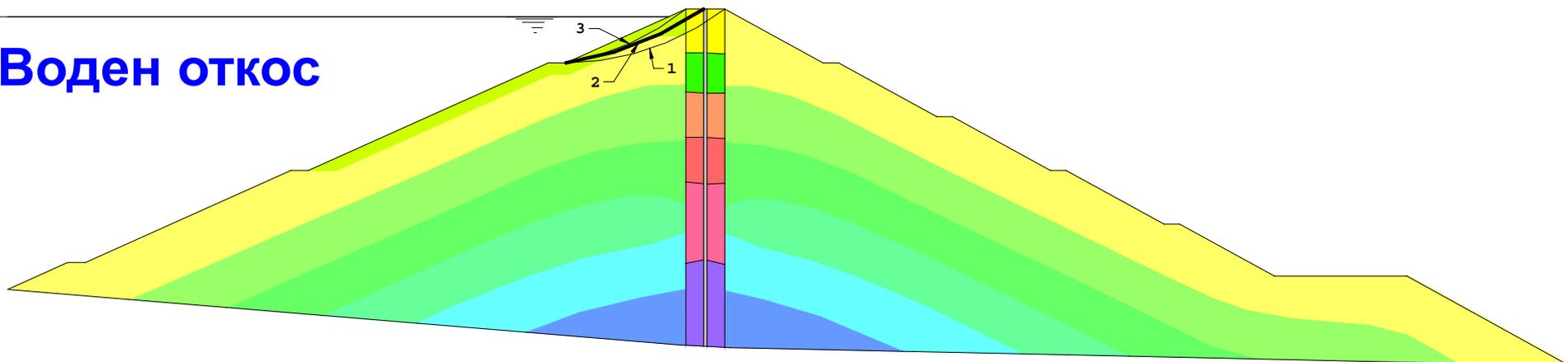

Хлъзгателна повърхнина Тегло на хл. тяло, MN	№ 1 55.4435	№ 2 31.6614	№ 3 14.6545	№ 4 9.3484	№ 5 8.2957	№ 6 4.9010
Основно съчетание	{ 5.2281 } [5.2292] (4.8326)	{ 3.1868 } [3.1867] (3.0285)	{ 2.2813 } [2.2809] (2.1551)	{ 2.1517 } [2.1508] (2.0577)	{ 2.1545 } [2.1539] (2.0145)	{ 2.1065 } [2.1052] (1.8661)
Особено съчетание А	{ 1.7614 } [1.7587] (1.6253)	{ 1.3826 } [1.3801] (1.3116)	{ 1.1537 } [1.1516] (1.0881)	{ 1.1018 } [1.0992] (1.0517)	{ 1.1089 } [1.1065] (1.0348)	{ 1.1157 } [1.1127] (0.9864)
Особено съчетание Б	{ 1.5177 } [1.5153] (1.4003)	{ 1.2223 } [1.2200] (1.1594)	{ 1.0353 } [1.0333] (0.9763)	{ 0.9893 } [0.9870] (0.9443)	{ 0.9934 } [0.9912] (0.9270)	{ 0.9971 } [0.9945] (0.8816)
Ср. критично ускорение	0.4843 g	0.3864 g	0.3023 g	0.2776 g	0.2772 g	0.2739 g
съчет. А - средно уск. нарастване от основата	0.2260 g 1.7218 ka	0.2313 g 1.7623 ka	0.2314 g 1.7634 ka	0.2307 g 1.7579 ka	0.2274 g 1.7326 ka	0.2210 g 1.6841 ka
съчет. Б - средно уск. нарастване от основата	0.2807 g 1.3609 ka	0.2849 g 1.3812 ka	0.2850 g 1.3817 ka	0.2844 g 1.3790 ka	0.2818 g 1.3663 ka	0.2768 g 1.3421 ka

Фиг. 6 **Воден откос** – Ксиг за хлъзгателни повърхнини, преминаващи през през втора берма(отдолу нагоре)

1.1 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРЪГОВОЦИЛИНДРИЧНИТЕ ПОВЪРХНИНИ

Воден откос

Хлъзгателна повърхнина Тегло на кл. тяло, MN	№ 1 3.7871	№ 2 1.9169	№ 3 1.0904
Основно съчетание	{ 2.8159 } [2.8159] (2.6223)	{ 2.2768 } [2.2747] (2.1459)	{ 2.2808 } [2.2809] (2.0939)
Особено съчетание А	{ 1.3665 } [1.3638] (1.2701)	{ 1.1648 } [1.1612] (1.0955)	{ 1.1733 } [1.1708] (1.0748)
Особено съчетание Б	{ 1.2416 } [1.2391] (1.1540)	{ 1.0634 } [1.0602] (1.0002)	{ 1.0705 } [1.0682] (0.9807)
Ср. критично ускорение	0.4296 g	0.3353 g	0.3385 g
съчет. А - средно уск. нарастване от основата	0.2519 g 1.9194 ka	0.2522 g 1.9218 ka	0.2506 g 1.9093 ka
съчет. Б - средно уск. нарастване от основата	0.3011 g 1.4597 ka	0.3013 g 1.4609 ka	0.3000 g 1.4546 ka

Фиг. 7 **Воден откос** – Ксиг за хлъзгателни повърхнини, преминаващи през през трета берма(отдолу нагоре)

1.1 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРЪГОВОЦИЛИНДРИЧНИТЕ ПОВЪРХНИНИ

Основни изводи относно устойчивостта на откосите

А) Въздушен откос

1. При **основно съчетание** на натоварванията въздушният откос има минимален коефициент на сигурност **1.61 – 1.63** (с/у 1.25-1.40).
2. За **случая А на особено съчетание** ($R=1000г.$) минималният коефициент на сигурност е равен на **1.11 – 1.13**, при изискван от нормите $K_{сиг}=1.10 – 1.20$.
3. За **случая Б на особено съчетание** ($R=10000г.$) коефициентът на сигурност има стойност, равна на **1.05 – 1.06**.
4. Общо за въздушния откос може да се каже, че при така избраните наклони и якостни характеристики на насипа той е устойчив и са удовлетворени изискванията на нормите.

1.1 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРЪГОВОЦИЛИНДРИЧНИТЕ ПОВЪРХНИНИ

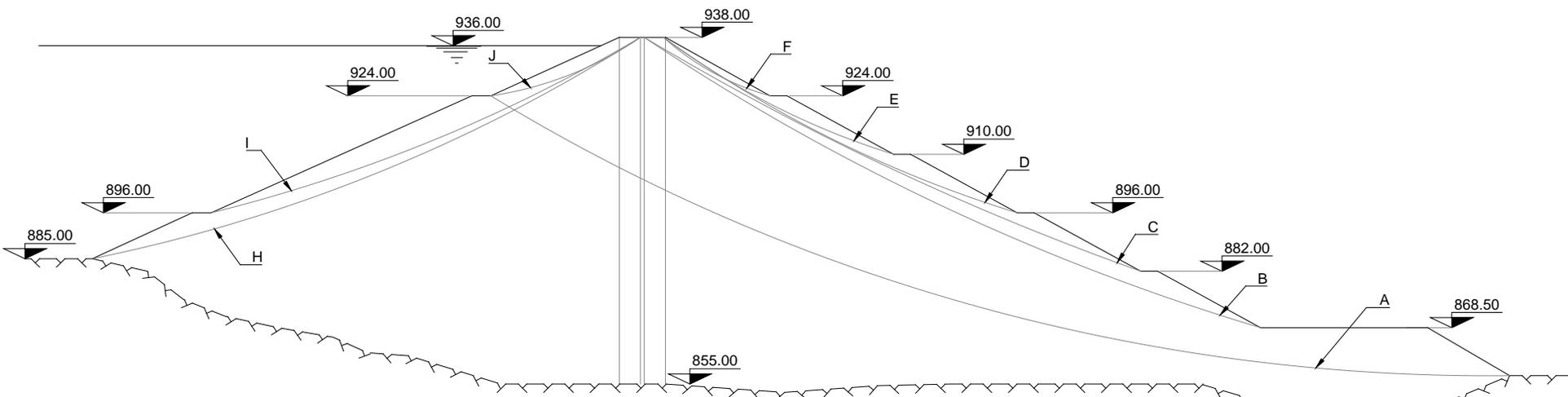
Основни изводи относно устойчивостта на откосите

Б) Воден откос

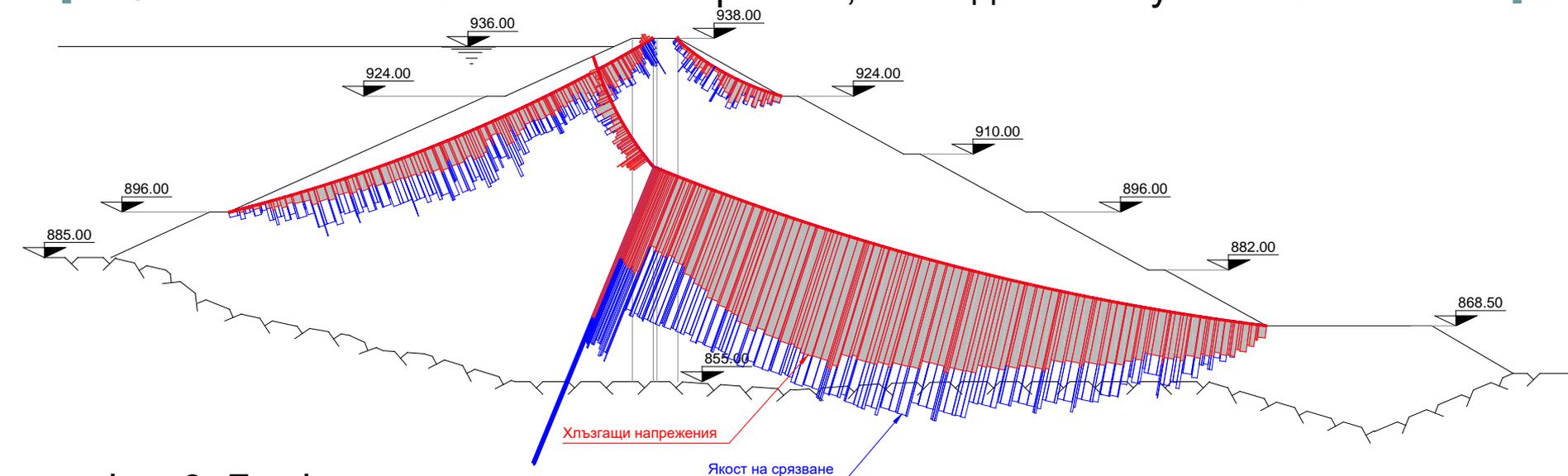
1. При **основно съчетание** на натоварванията водният откос има минимален коефициент на сигурност **2.01 – 2.18** (с/у 1.25-1.40).
2. За **случая А на особено съчетание** ($R=1000g$) минималният коефициент на сигурност е равен на **1.05 – 1.10**, при изискван от нормите $K_{сиг}=1.10 – 1.20$.
3. За **случая Б на особено съчетание** ($R=10000g$) коефициентът на сигурност има стойност, равна на **0.95 – 0.99**.
4. Получените стойности на $K_{сиг}$ за водния откос са задоволителни за етапа на изследване, при така избраните наклони и якостни характеристики на насипа и методи на анализ.

Съображения: българските норми - препоръки на ICOLD ($K_{сиг} \approx 1.0$ - деформационен анализ - знакопроменлив товар-МКЕ.

1.2 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРАЙНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

Фиг. 8 Най-опасни хлъзгателни повърхнини, изследвани на устойчивост и по МКЕ

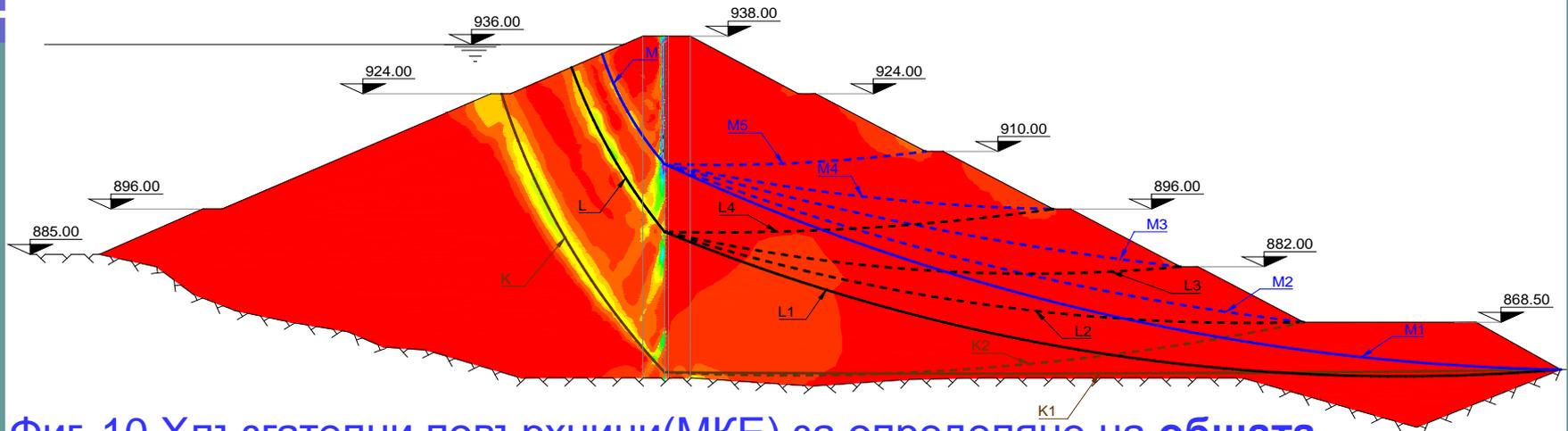
Фиг. 9 Графично представяне на задържащите и хлъзгащите усилия

1.2 УСТОЙЧИВОСТ НА ОТКОСИТЕ ПО МЕТОДА НА КРАЙНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

Съчетание на товари	Повърхнина								
	A	B	C	D	E	F	H	I	J
Метод на ламелите със сили с променлив наклон между тях (Моргенщерн-Прайс)									
Основно	2.221	1.837	1.828	1.822	1.798	1.634	2.118	2.152	2.277
Особено А	1.447	1.283	1.255	1.245	1.216	1.128	1.124	1.102	1.165
Особено Б	1.302	1.183	1.163	1.157	1.136	1.063	0.996	0.989	1.063
Метод на крайните елементи с интегриране на напреженията.									
Основно	2.240	1.895	1.886	1.908	1.828	1.702	2.146	2.087	2.024
Особено А	1.554	1.335	1.275	1.276	1.210	1.117	1.144	1.087	1.157
Особено Б	1.472	1.262	1.198	1.197	1.134	1.045	1.075	1.035	1.139

Табл. 4 Коефициент на сигурност за най-опасните 9 хлъзгателни повърхнини, за всеки от трите основни изчислителни случая на натоварване.

1.3 ОБЩА УСТОЙЧИВОСТ НА ЯЗОВИРНАТА СТЕНА ПО МЕТОДА НА КРАЙНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

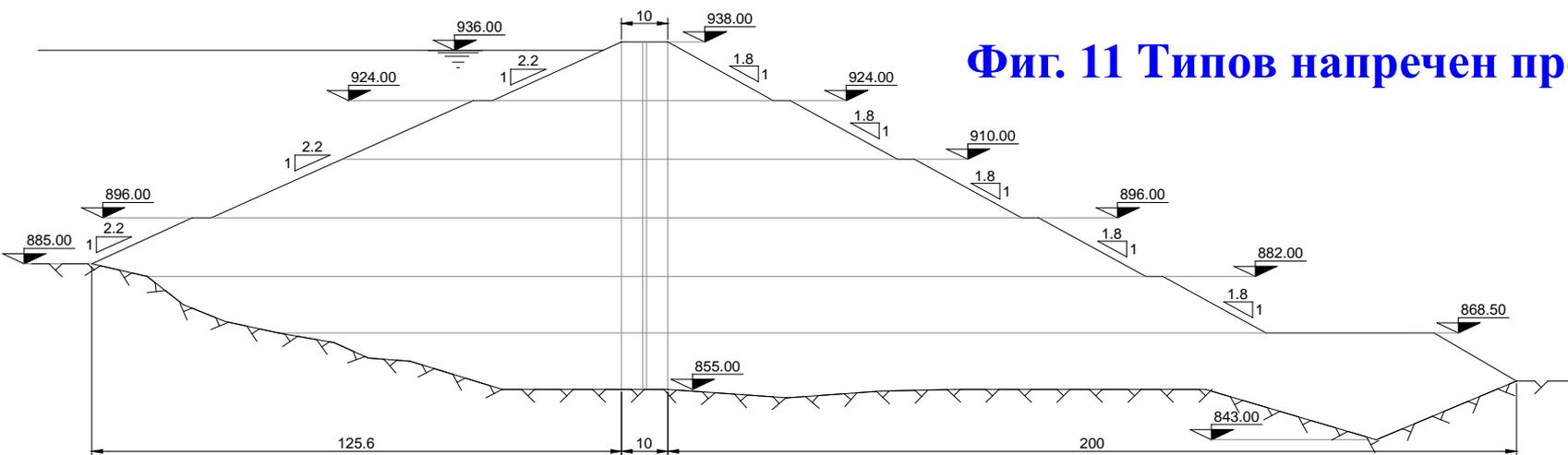

Фиг. 10 Хлъзгателни повърхнини(МКЕ) за определяне на **общата** устойчивост на стената

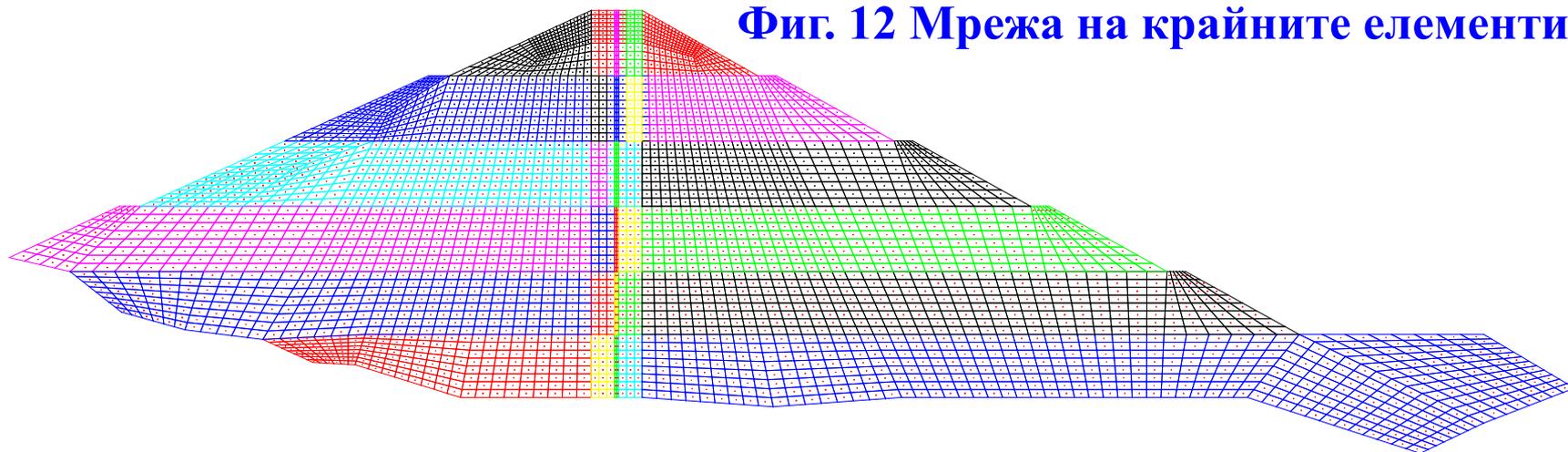
Съчетание на товари	Повърхнина										
	K1	K2	L1	L2	L3	L4	M1	M2	M3	M4	M5
Основно	2.711	2.811	2.208	2.182	2.434	3.078	2.146	2.040	2.199	2.473	3.293
	3.114	3.338	2.293	2.294	2.636	3.651	2.201	2.103	2.306	2.681	4.019
Особено А	2.177	2.253	1.676	1.611	1.756	2.182	1.562	1.440	1.501	1.646	2.139
	2.320	2.433	1.690	1.626	1.800	2.293	1.572	1.483	1.617	1.897	2.513
Особено Б	<u>2.107</u>	<u>2.182</u>	<u>1.606</u>	<u>1.538</u>	<u>1.674</u>	<u>2.078</u>	<u>1.487</u>	<u>1.365</u>	<u>1.419</u>	<u>1.554</u>	<u>2.020</u>
	2.224	2.331	1.614	1.546	1.705	2.157	1.493	1.403	1.564	1.777	2.427
а,сr [g]	2.191	2.512	0.954	0.854	0.985	1.523	0.775	0.637	0.655	0.763	1.259

2 СТАТИЧЕН АНАЛИЗ НА НДС НА ЯЗ. СТЕНА “РАКОЧЕВИЦА” ПО МКЕ

- СТРОИТЕЛЕН ПЕРИОД- СТАТИЧНИ ТОВАРИ ВЪРХУ СТЕНАТА;
- ЕКСПЛОАТАЦИОНЕН ПЕРИОД- СТАТИЧНИ И СЕИЗМИЧНИ ТОВАРИ ВЪРХУ СТЕНАТА.

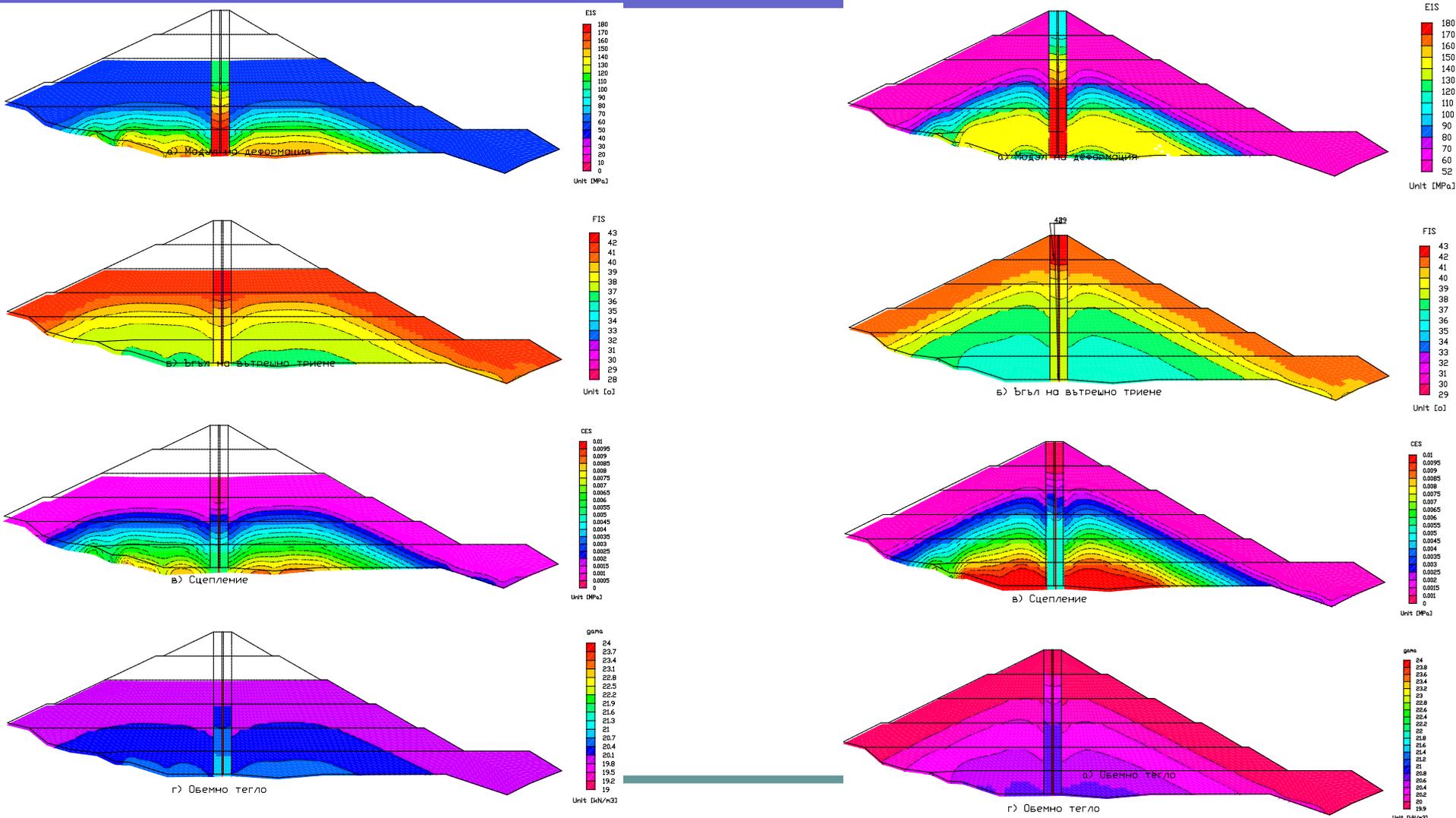

Фиг. 11 Типов напречен профил

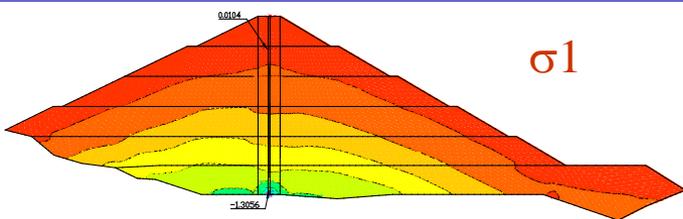
Фиг. 12 Мрежа на крайните елементи

2 СТАТИЧЕН АНАЛИЗ НА НДС НА ЯЗ. СТЕНА “РАКОЧЕВИЦА” ПО МКЕ (строителен период)

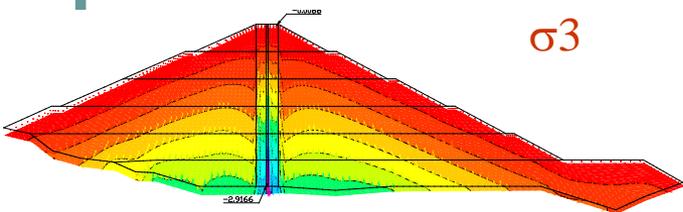
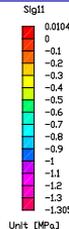

Фиг.13 Характеристики на насипа = $f(\sigma)$

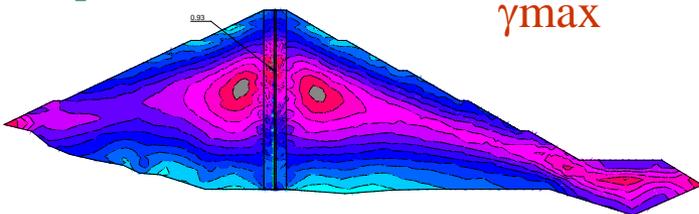
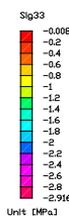
2 СТАТИЧЕН АНАЛИЗ НА НДС НА ЯЗ. СТЕНА “РАКОЧЕВИЦА” ПО МКЕ (строителен период)

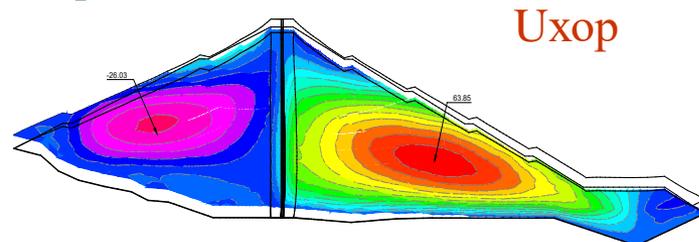
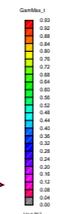
σ_1

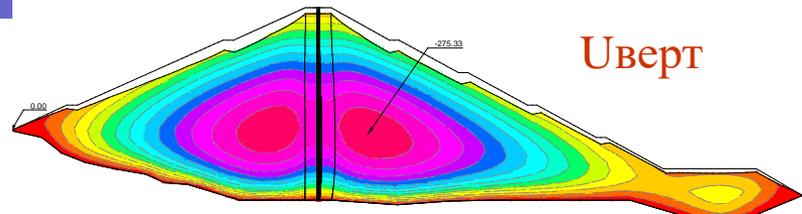
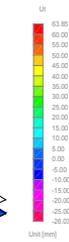
σ_3

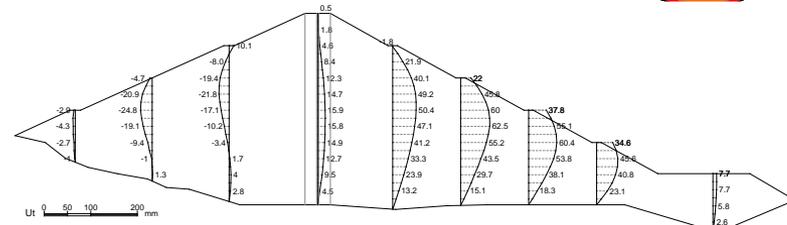
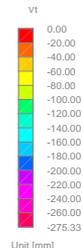
γ_{max}

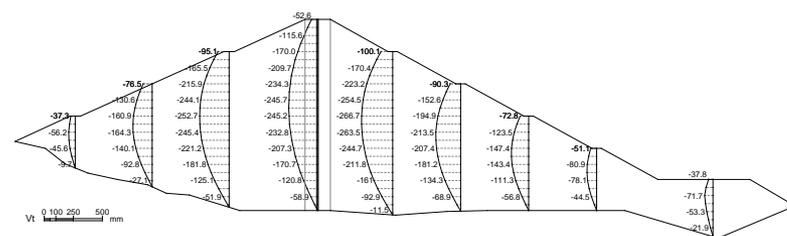
U_{xop}

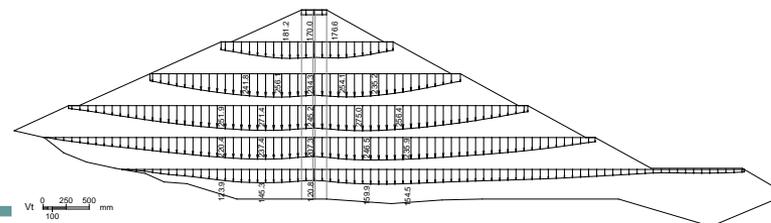
U_{vert}

Диаграми на U_{xop} . по вертикални сечения

Диаграми на U_{vert} . по вертикални сечения

Диаграми на U_{vert} . по вертикални сечения

Фиг.14 Параметри на НДС в строителен период

2 СТАТИЧЕН АНАЛИЗ НА НДС НА ЯЗ. СТЕНА “РАКОЧЕВИЦА” ПО МКЕ (строителен период) ОСНОВНИ ИЗВОДИ

1. В контакта между каменните призми и преходните зони се наблюдава т.н. “сводов ефект” на верт. напрежения. Затова, тези напрежения в най-ниската част на призмите са равни на 1.30 МПа, което е с 23% по-малко от $\gamma H_{\max} = 1.60 - 1.7$ 0МПа.

2. Максималните стойности на главните нормални напрежения в призмите са: $\sigma_1 = 0.50 - 0.60$ МПа, $\sigma_3 = 1.20 - 1.40$ МПа. Поради сводовия ефект тези напрежения в преходните зони са по-високи и в една ограничена зона, в областта на основната фуга достигат стойности $\sigma_1 = 0.90 - 1.00$ МПа, $\sigma_3 = 1.80 - 2.00$ МПа.

3. МАХ сумарни хоризонтални премествания в насипа на водната призма са насочени срещу течението и достигат стойност от **26.03 mm**, а във въздушната призма стойността им е **63.85 mm** и са насочени по посока на течението на реката.

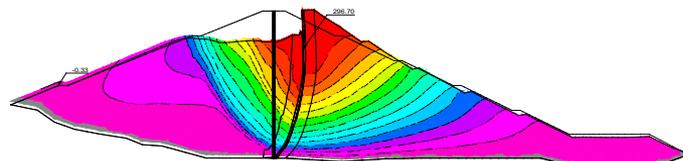
4. Максималните вертикални премествания в насипа достигат стойност от около **276 mm**, като тази стойност е разположена малко по-високо от точката, която лежи на 1/3 от височината на стената.

5. Максималните стойности на хоризонталните и вертикалните напрежения в асфалтобетонната диафрагма се наблюдават в най-ниската и част, в близост до контакта с основната скала, натискови са и достигат стойности $\sigma_x = 1.30$ МПа, $\sigma_y = 2.92$ МПа като тези стойности са локализирани в зона с размери 20 x 40-50см и веднага след това намаляват почти наполовина.

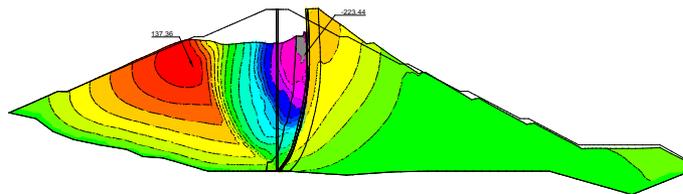
2 СТАТИЧЕН АНАЛИЗ НА НДС НА ЯЗ. СТЕНА “РАКОЧЕВИЦА” ПО МКЕ

(експлоатационен период)

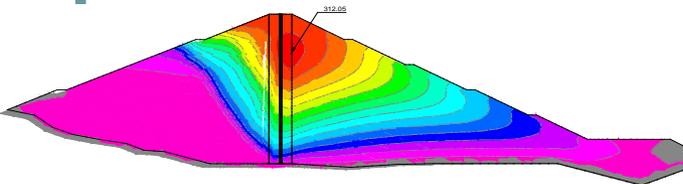
1 – во пълнене на язовира

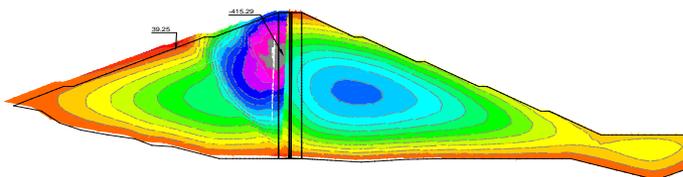
Uhor само от воден натиск

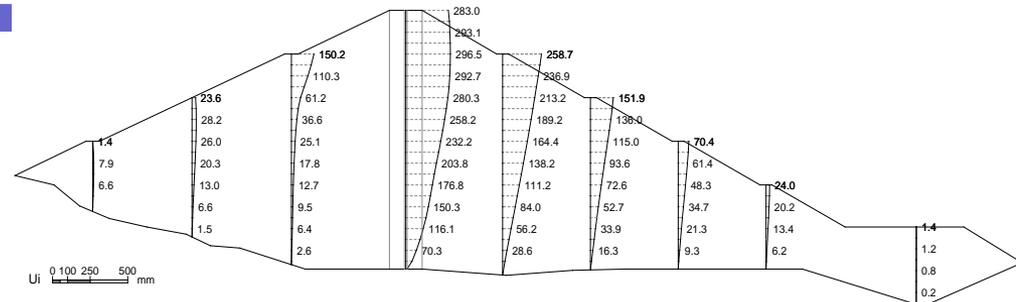
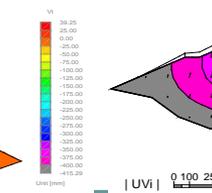
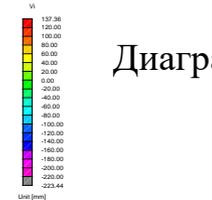
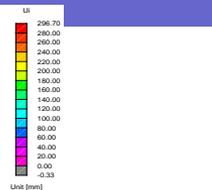
Uvert само от воден натиск

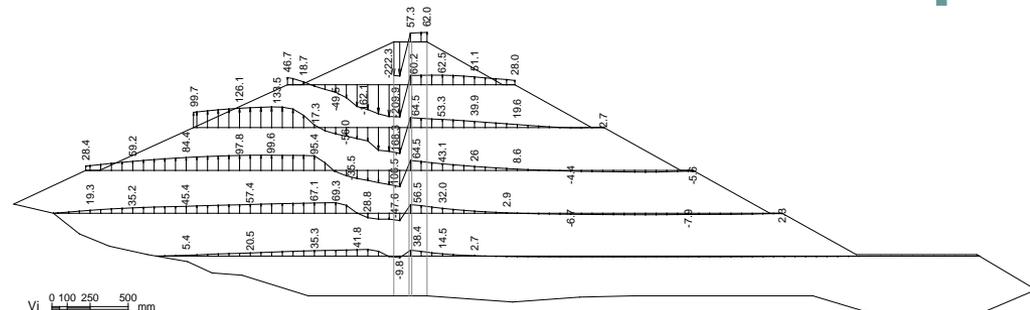
Uhor от воден натиск и G

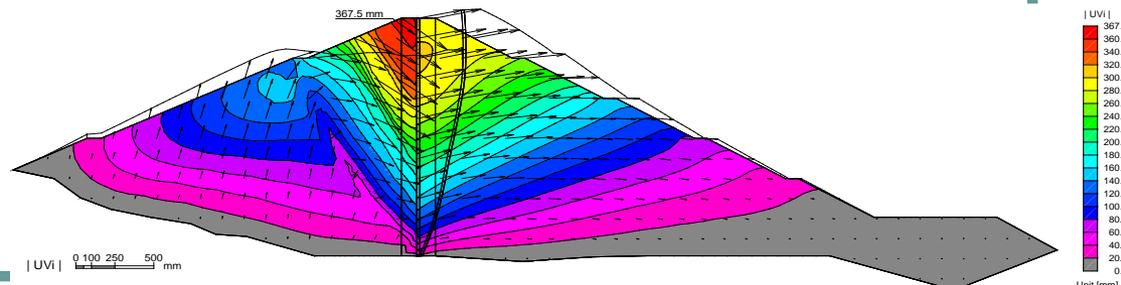
Uvert от воден натиск и G

Диаграми на Uhor по вертикални сечения само от W

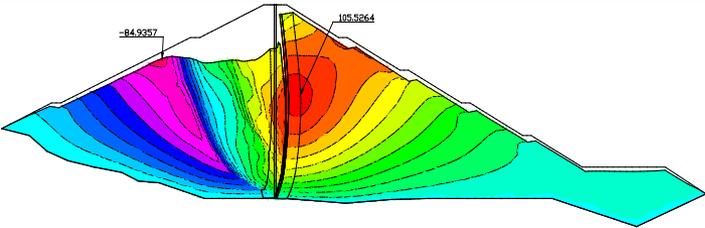
Диаграми на Uvert по хоризонтални сечения само от W

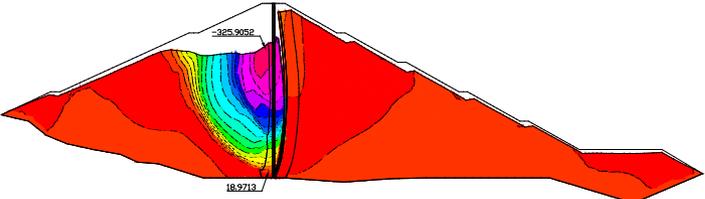
Вектори на преместванията при първо пълнене на езерото

Фиг.15 Параметри на НДС в експлоатационен период -1-во пълнене на язовира

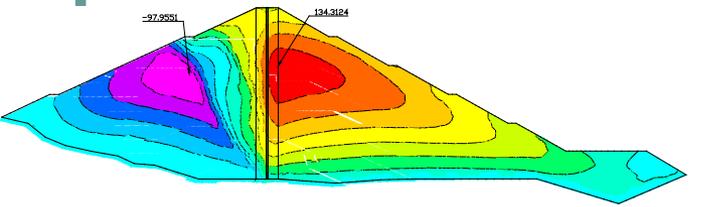
СТАТИЧЕН АНАЛИЗ НА НДС НА ЯЗ. СТЕНА “РАКОЧЕВИЦА” ПО МКЕ (експлоатационен период) Изпразване на язовира

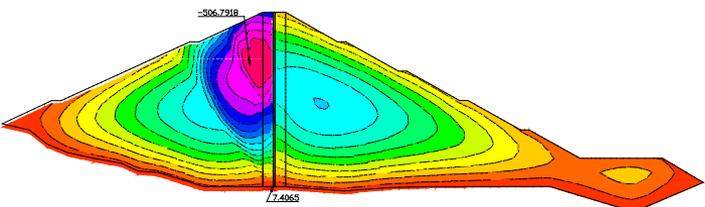
Ухор от 1-во пълнене-празнене

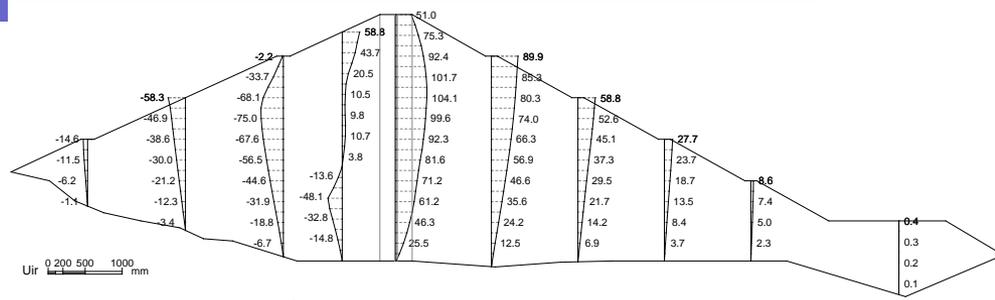
Уверт от 1-во пълнене-празнене

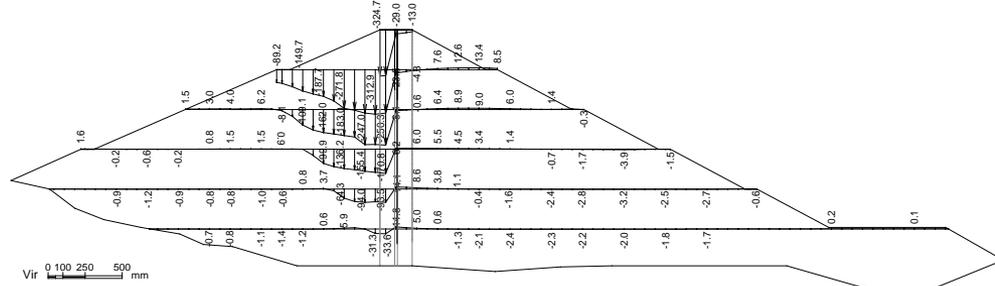
Ухор сумарно след празненето

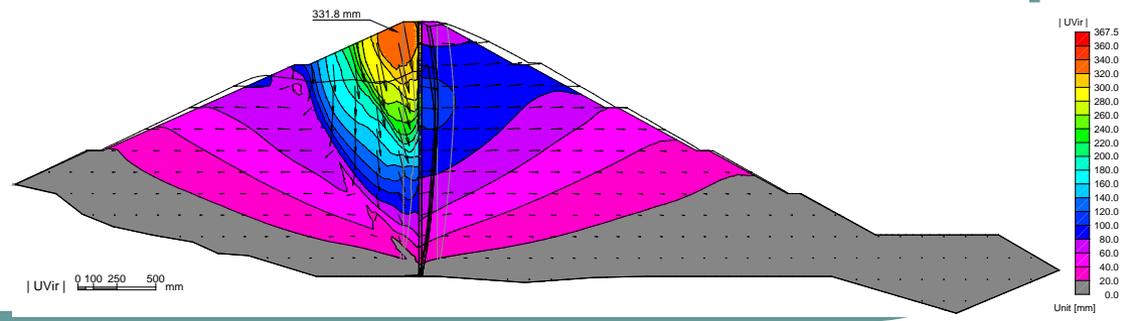
Уверт сумарно след празненето

Диаграми на Ухор от 1-ви цикъл пълнене-празнене

Диаграми на Уверт от 1-ви цикъл пълнене-празнене

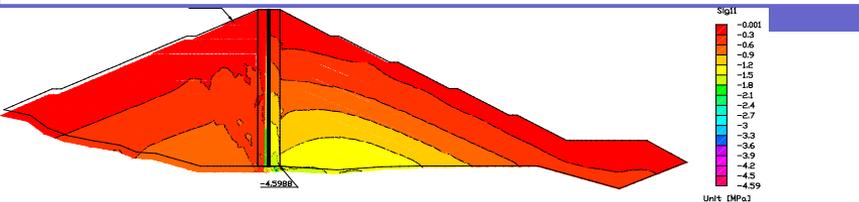
Вектори на преместванията в края на изпразване на езерото

Фиг.16 Параметри на НДС в експл. период – след изпразване на язовира

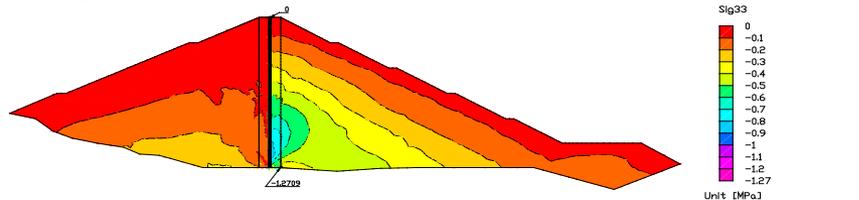
2 СТАТИЧЕН АНАЛИЗ НА НДС НА ЯЗ. СТЕНА “РАКОЧЕВИЦА” ПО МКЕ

(експлоатационен период

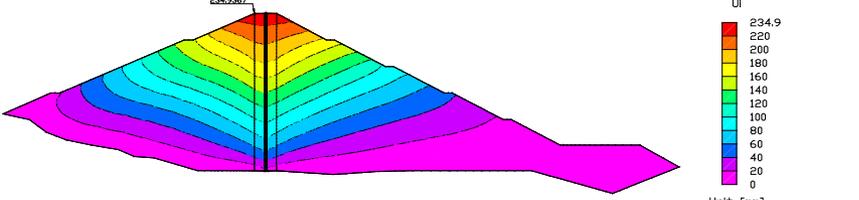
2 – ро пълнене на язовира

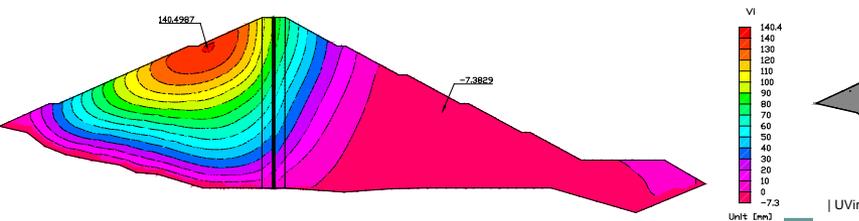
σ_1 – при второ пълнене на езерото

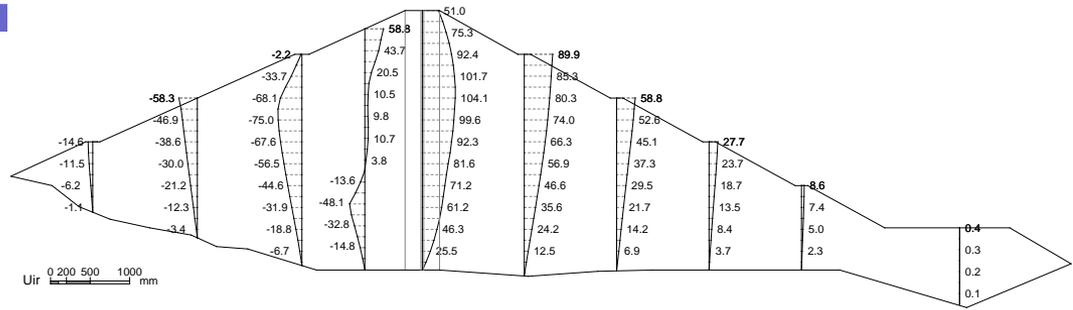
σ_3 – при второ пълнене на езерото

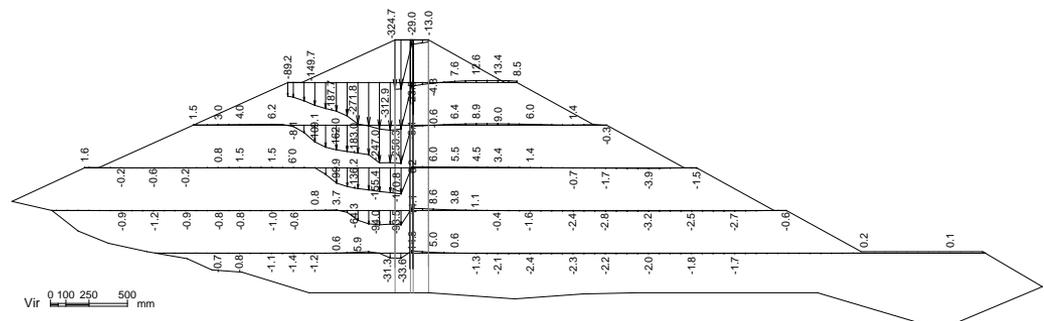
Ux – само от W – при 2-ро пълнене

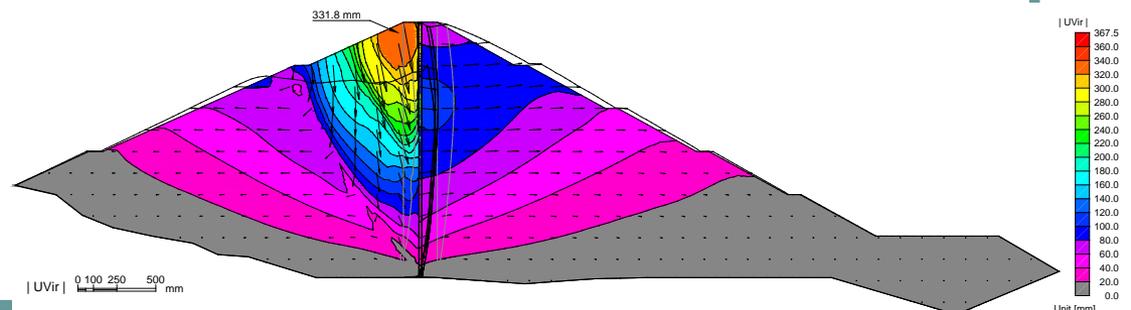
Uv – само от W – при 2-ро пълнене

Диаграми на Ux – само от 2-ро пълнене

Диаграми на Uv – само от 2-ро пълнене

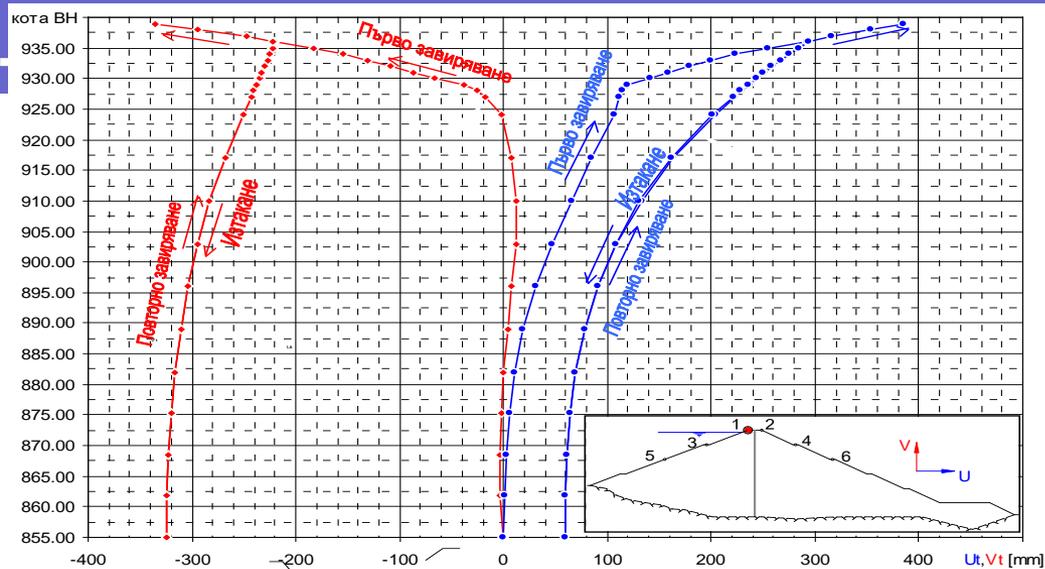

Вектори на преместванията при 2-ро пълнене на езерото

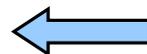
Фиг.17 Параметри на НДС в експлоатационен период -2-ро пълнене на язовира

2 СТАТИЧЕН АНАЛИЗ НА НДС НА ЯЗ. СТЕНА “РАКОЧЕВИЦА” ПО МКЕ

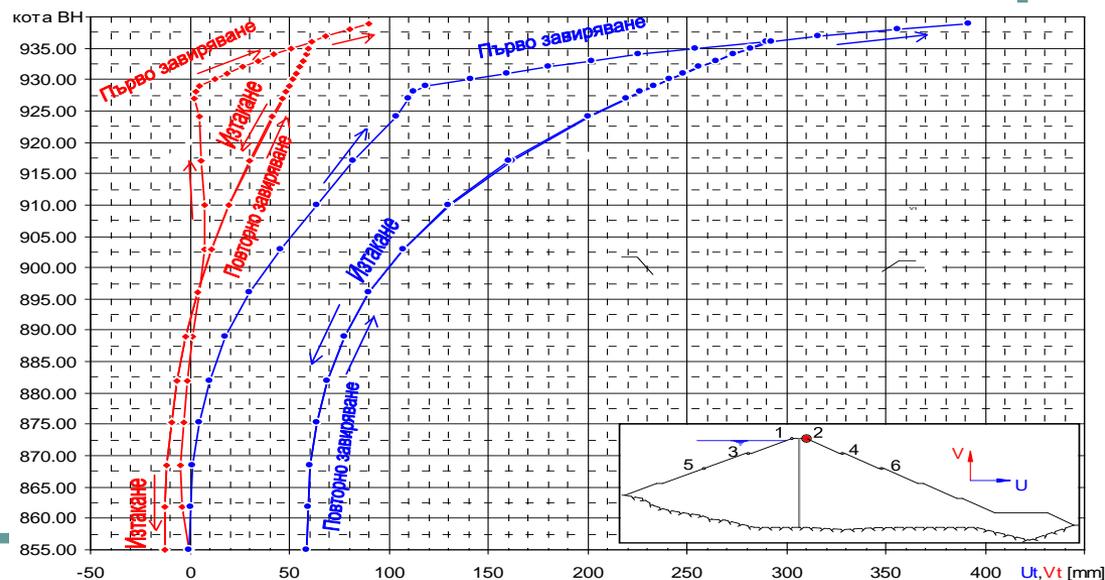
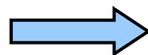
(експлоатационен период)

Диаграми на хоризонталните и вертикалните премествания на **точка 1** за един цикъл пълнене – изтакане - пълнене на езерото

Диаграми на хоризонталните и вертикалните премествания на **точка 2** за един цикъл пълнене – изтакане - пълнене на езерото

Фиг. 18 Диаграми на преместванията за един цикъл пълнене – изтакане – пълне

Основни изводи относно НДС на стената за експлоатационния период

1. И в експлоатационния период се наблюдава т.н. "сводов ефект" на вертикалните напрежения, като при пълен язовир той е само от страна на въздушната призма. МАХ вертикални напрежения във въздушната призма са около **1.5 МРа**.
2. МАХ деформации са в насипа, а не в диафрагмата. Максималните срязващи деформации в насипа се локализируют в горната третина на стената, в контакта на между преходните зони и диафрагмата.
3. МАХ хоризонтални премествания в насипа, предизвикани от първото напълване на езерото и само от действието на водния натиск върху диафрагмата са насочени към въздушната страна и достигат **297 mm**.
4. Сумарните хоризонтални премествания в края на 1-то пълнене на язовира, включващи и преместванията, получени от строителството, достигат **312 mm**, като тази стойност е разположена на височина, равна на $\frac{3}{4}$ от височината на стената.
5. МАХ верт. премествания по време на 1-то напълване са **224 mm** и са в областта на короната пред диафрагмата. Деформирането на насипа във водната призма пред диафрагмата е съпроводено от "отлепване" на диафрагмата от прех. зона, което предизвиква движение на насипа вертикално надолу и по посока на възд. страна.
6. Сумарните вертикални премествания в края на първото напълване на езерото до кота НВРВН достигат стойност от около **417 mm**.

Основни изводи относно НДС на стената за експлоатационния период

7. След първото напълване и изпразване на язовира се реализират необратими деформации в тялото на язовирната стена и при следващите напълвания на езерото деформирането на стената ще има почти еластичен характер.

8. При пълен язовир хоризонталните и вертикалните напрежения в асфалтобетонната диафрагма са натискови по цялата и височина и се изменят отгоре надолу както следва: $\sigma_x = 0.10 \text{ MPa} - 0.80 \text{ MPa}$, а $\sigma_y = 0.10 \text{ MPa}$ до **1.60-1,80 MPa** в контакта между диафрагмата и скалната основа.

9. Вертикалните напрежения по целия контакт на диафрагмата с осн. скала са по-големи от налягането на водата (**0.81 MPa**) пред диафрагмата при НВРВН в езерото и се изменят от **1.01 MPa** под водния ръб до **1.92 MPa** под въздушния ръб.

10. Тангенциалните напрежения в диафрагмата по цялата ѝ височина са ниски и при пълен язовир не надвишават стойност от **0.30 MPa**.

11. Срязващите (и вертикалните) деформации в диафрагмата при пълен язовир имат най-високи стойности в същата контактна зона, както и хоризонталните, но те също са ниски - **0.39%** и не са проблем за водоплътността на диафрагмата.

12. Под въздействието на водния натиск диафрагмата се огъва в посока на въздушния откос, като преместването в контактната фуга е минимално - във водния и ръб **17.3 mm**, а във въздушния - **15.7 mm**, докато максималните премествания са на кота корона и достигат стойност от **283 mm** при първо пълнене на язовир.